

Prezentace a práce s informacemi

Informace pro rozvoj demokratické společnosti

Metodika pro učitele

Ing. Bohdana Jinochová

Obsah jednotlivých hodin

- **1 hodina – Úvodní přednáška**
 - seznámení s celým obsahem bloku
- **1 hodina – Sebepoznání – typologie osobnosti**
 - východisko pro uvažování o jiných lidech
 - návod k poznávání lidí
 - návod k poznávání sebe sama
 - východisko ovlivňování lidí
- **1 hodina – Motivace – Stanovení cílů**
 - získání porozumění
 - co a kdo nás motivuje

Obsah jednotlivých hodin

- **2 hodiny – Jak zvládat stres**
 - příčiny stresu
 - fyzické i duševní příznaky
 - rizikové faktory
 - určování míry stresu
- **2 hodiny – Konflikty**
 - mezilidské vztahy
 - důvěra
 - řešení mezilidských konfliktů
 - posílení přátelství a spolupráce
- **2 hodiny – Efektivní komunikace**
 - zdokonalení schopnosti a dovednosti praktické komunikace
 - význam neverbální komunikace

Obsah jednotlivých hodin

- **4 hodiny – Rétorika v praxi**
 - formulace svých myšlenek
 - cílené využívání otázek
 - dokládání svého názoru
 - asertivita a taktické vyjednávání
 - komunikace s problémovým partnerem
- **2 hodiny – Etika v praxi**
 - chování na společenských akcích
- **4 hodiny – Exkurze**
- **3 hodiny – Jak vytvořit prezentaci**
 - tvorba prezentace v jednotlivých programech
 - volba tématu
 - postupy při výběru grafické podoby
 - základní prvky správné prezentace

Obsah jednotlivých hodin

- **2 hodiny – Příprava vlastní prezentace**
 - začátek přípravy prezentace
 - vlastní slidy dle tématu
- **3 hodiny – Příprava vlastní prezentace**
 - příprava prezentace z rétorického hlediska
- **5 hodin – Organizace semináře**
 - prezentace jednotlivých studentů na zadaná témata

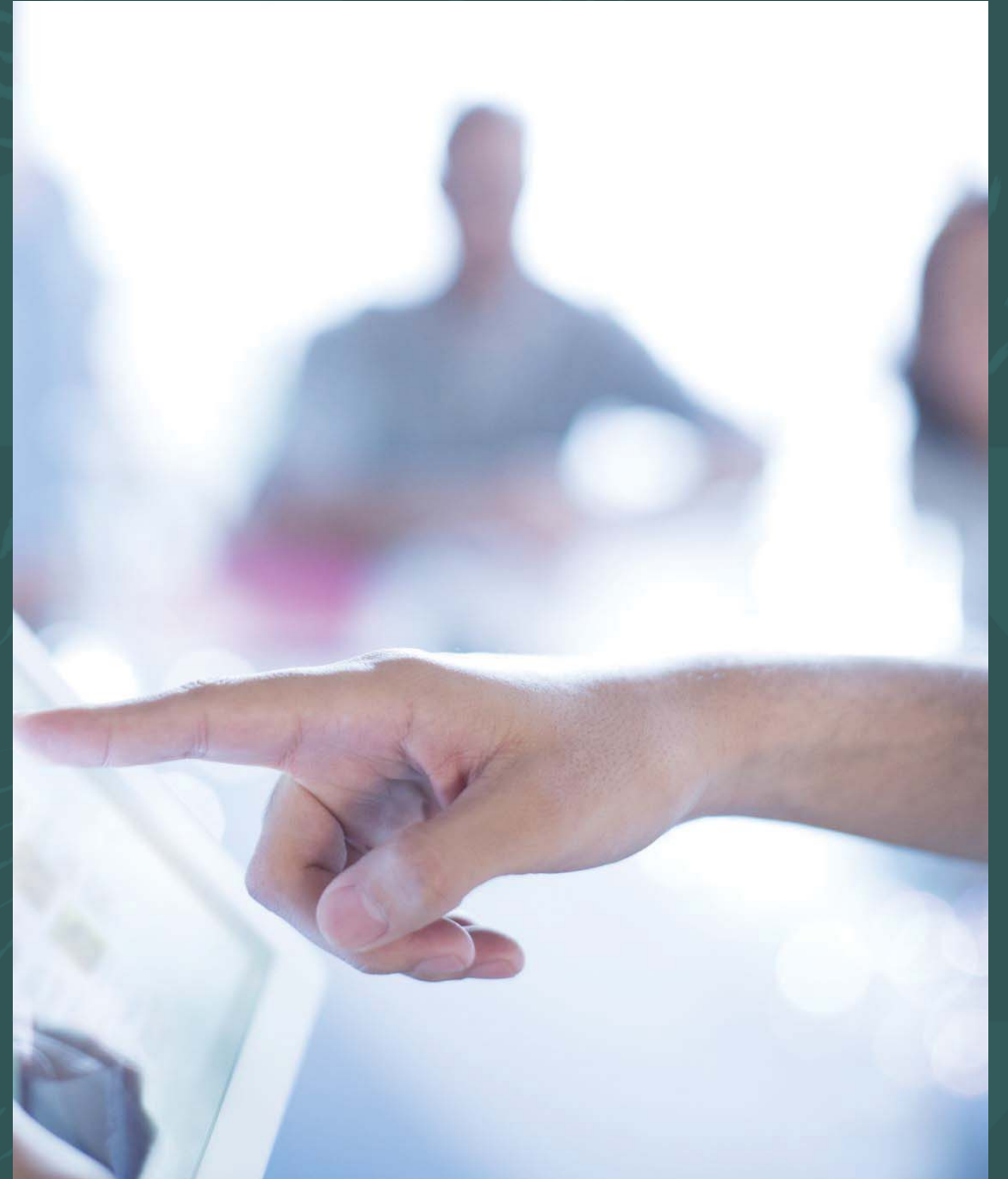
Pracovní listy - vazby

- nutné ujasnění, ke které části ověřování daného bloku bude využit pracovní list
- primární či sekundární využití
- rozhodnutí, kdy bude pracovní list studentům zadán

Pracovní list č.	Primárně v hod.	Sekundárně v hod.
Etika	14, 15	25, 26, 27
Mluvený projev	10, 11, 12, 13	25, 26, 27
Rétorika	10, 11, 12, 13	2, 3, 4, 5, 6, 7, 25, 26, 27

Vazby na ostatní pedagogické materiály

- **Pracovní list Etika** – manuál s kapitolou Rétorika a příprava projevu
- **Pracovní list Mluvený projev** – manuál s kapitolou Mluvený projev a rétorika
- **Pracovní list Rétorika** – manuál s kapitolou Rétorika či Mluvený projev

Vazby na ostatní pedagogické materiály

Stejně lze využít pracovní sešity, které jsou doplňkovým materiálem manuálu i pracovního listu:

- **Pracovní sešit O divadelním umění** – s pracovním listem Rétorika, Etiketa i Mluvený projev a s manuálem ve stejných tématech
- **Pracovní sešit Základy techniky mluveného projevu** – s pracovním listem a manuálem Mluvený projev

Pracovní list – typy práce

- pedagog rozdává studentům pracovní list
- student sám bez komentáře odpoví na úkol 1- 8
- cílem je ověřit osvojení teoretických poznatků (přednáška experta či pedagoga)
- **Alternativa:**
 - A. Rozdělení na části**
 - udělat body 1- 5 (časová dotace 15 minut)
 - komentář pedagoga (časová dotace 7 minut)
 - pokračování 6 – 8 (časová dotace 10 minut)
 - B. Dvojice či trojice studentů**
 - týmová spolupráce na pracovních listech
 - rozdělení práce buď pedagogem nebo iniciativa přenechaná na studenty v týmu

Pracovní list – vymezení

didaktická pomůcka

vlastní poslání

nenahrazuje další pedagogické materiály

slouží k rozvíjení poznání daného tématu

utřídění získaných informací v interaktivní formě

fixace dané látky

motivace k dalšímu poznání určitého tématu

Rizika při používání pracovního listu

špatně zvolené téma

obsah zpracování ve vazbě na danou cílovou skupinu

nadužívání pracovních listů v pedagogickém procesu

náhražka za jiné materiály

Typy pracovních listů

- A. samoobslužný – není potřeba zapojení pedagoga
- B. s účastí pedagoga

Pracovní list **NENÍ** univerzální nosič, ale každý pracovní list má své přednosti a požadavky.

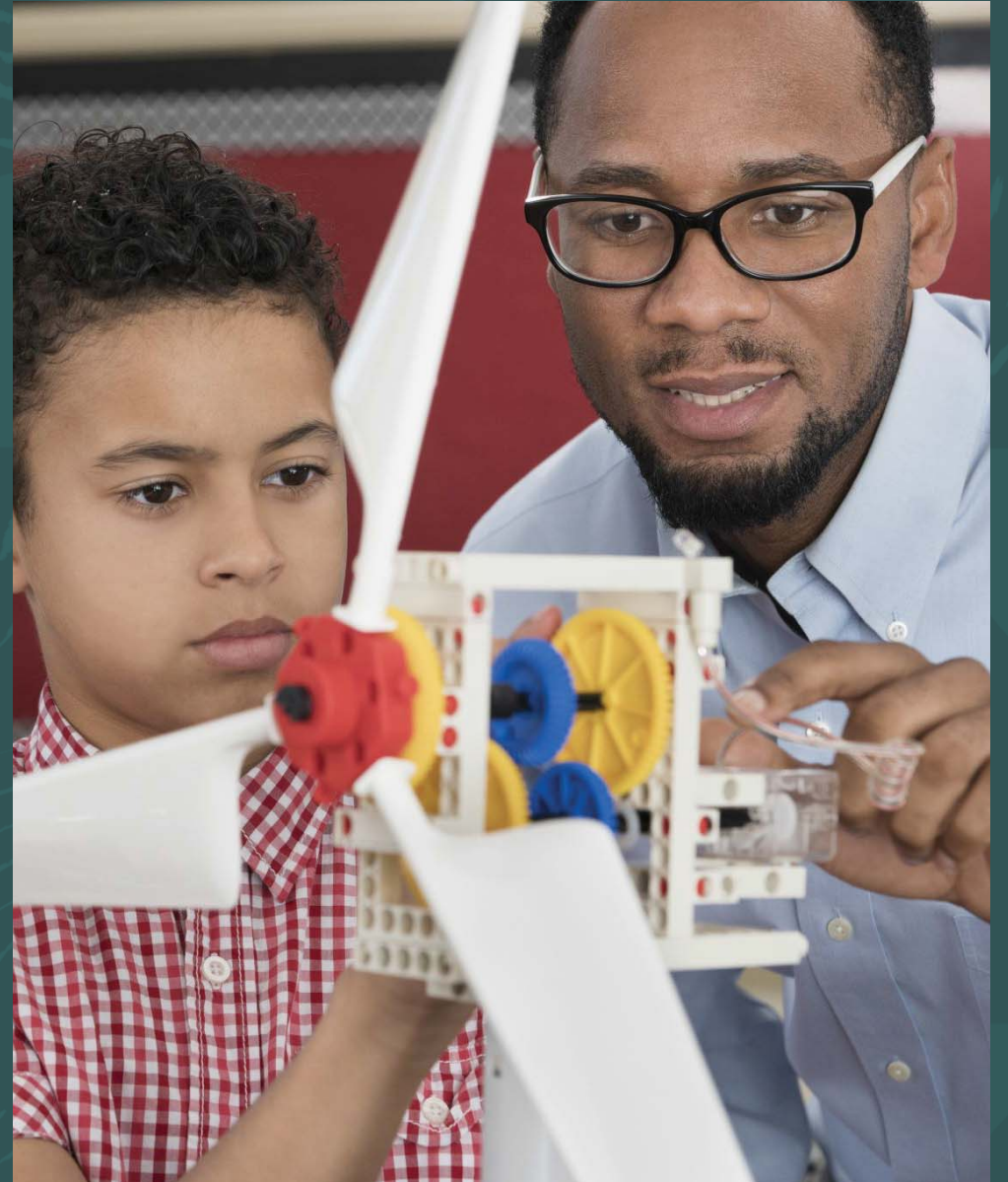
A. Samoobslužný

- velmi vysoké nároky na přípravu obsahu
- metodický přístup
- grafické zpracování
- nutné správné odpovědi

B. S účastní pedagoga

- vhodné doplňování pedagoga
- doplňující návodné otázky
- rozšiřující okruhy
- další externí obrázky, detaily, vazby

Jak postupovat při přípravě pracovního listu

- výběr tématu
- způsob využití
- otázky:
 - Co?
 - Kde?
 - Komu?
 - Jak?
 - Proč?

Chyby, kterých se vyvarovat

- příliš dlouhé a nestrukturované texty
- velké množství témat
- nadměrné používání obrázků
- nadužívání odborné terminologie
- nejasné pokyny k užívání – špatně pokládané otázky
- monotematicky zvolené aktivit nebo typy úkolů
- didakticky neodpovídající úkoly
- nevhodně zvolený formát a druh nosiče pracovního listu

Optimální provést testovací sadu pracovních listů. Po „běžném užívání“ nutná pravidelná evaluace!

Metodické rady pro práci s pracovním listem – Rétorika cvičení

- různé varianty práce:
 - studenti dostanou otázky a vypracují ty, na které lze písemně odpovědět
 - studenti si vyberou otázky, které vyžadují „herecký projev“ a mají 30 minut na nacvičení aktivit
 - vytvoření dvojic - prohození rolí
 - první čte otázky a úkoly
 - druhý student odpovídá

Otázka č. 1:

Jak se k vám budou chovat lidé, na které se usmíváte?

- nutné využití videokamery
- natočení studentů při „akci“
- lze pak výstup promítnout a okomentovat
- úkoly z pracovního listu je možné modifikovat, rozšiřovat o znázornění dalších pocitů
- usnadnění práce s emocemi a nonverbální komunikace

Pozor: Nutné znát konkrétní osoby a reakce na danou situaci.
Pozor na hloubku rozboru.

Otázka č. 2:

Získá více přátel člověk, který se snaží, aby se o něho druzí zajímali, nebo člověk, který se zajímá o druhé?

- zasazení do širšího kontextu sociologie a vztahu mezi lidmi
- argumenty z konkrétního studentského kolektivu
- v kolektivu, který se zná, je možné zkusit různé formy dramatického umění
- při „méně osobním kolektivu“ je možnost – přenášení konkrétních příkladu z jiného kolektivu
 - sportovní oddíl
 - skautská družina
 - dechový soubor
 - ...

Pozor: Udržení základního děje a řešení konkrétní situace. Nutné dotáhnou situaci do konce.

Otázka č. 3:

Jaké argumenty uvádět jako první, když chcete někoho přesvědčit?

- vhodná práce ve dvojici
- snaha říkat důvody proč není vhodné daný argument použít
- pozor na vzniknutí rozporu a sporného úhlu pohledu

Pozor: Není vhodné, aby při úkolu vznikaly výrazné kolizní situace = hádky! Je možné využít trojici – jeden „zklidňovatel“.

Otázka č. 4:

Proč bychom se vždy měli snažit získat oponentovy sympatie?

- nutné osvojení emocí ve vztazích mezi lidmi
- zaměření na rozhovor a dialogy
- možné využití záznamů z různých debat
- rozdíl mezi přístupy „fandění“ a „nepřátelství“ v rozhovoru
- vysvětlení vztahu obsahu a formy
- vyhodnocení :
 - jak daný účastník na diváky působil
 - zda je divák ochoten přijmou jeho argumenty
 - zda fakta, která uváděl jsou relevantní
 - kdo a proč debatu tzv. „vyhrál“

Pozor na výběr debat a následnou diskuzi se studenty. Odproštění pedagoga od svého pohledu na věc.

Otázka č. 5:

Nahráli jste si už svůj hlas? Všimli jste si, jak na vás působí?

- nepřehledné množství materiálů:
 - učebnice
 - knihy
 - kurzy

Posouvání studentů a ne dehonesovat před kolektivem!

Otázka č. 6:

Víte co vás motivuje a přináší vám radost - věnujte se tomu!

- využití flipcharteru a zaznamenání reakce a odpovědi
- vysvětlení Parretova pravidla 80:20
 - rozvíjení ve studiu a pracovních aktivitách - vlohy a zábava
 - snaha minimalizovat negativní dopady - neoblíbených aktivit
 - důležité stanovení priorit

Pozor:
Přesvědčení, že život není
jen o tom co nás baví, ale co
je potřebné.

6.1 Odpovídejte rychle a výstižně alespoň třemi větami

- pro dvojici studentů
- zaznamenávání verbální i nonverbální komunikace
- statistické vyhodnocení odpovědí
- vygenerování obecně platných principů

6.2 Pokuste se pomocí 3 sloves vystihnout pracovní náplně prodavačky, letušky, lékaře, učitelky

- aplikace nejenom sloves, ale následně i přídavných jmen, podstatných jmen aj.
- přidání dalších profesí

6.3 Uved'te 5 rozdíl mezi kolem a motocyklem

- pokračování 3 společné znaky obou strojů
- vazba na další otázky
 - Kdo je vynálezcem?
 - Materiály při výrobě strojů?
 - Cyklistické soutěže?
 - Motorkářské soutěže?
 - Doplnění o výtvarnou oblast?

Nutné posouzení schopnosti cílové skupiny!

6.4 Ke každému slovu vymyslete co nejvíce rýmů

- modifikace výběrem slov
- u vyspělejších studentů lze využít jiné literární útvary
 - epigram
 - esej
 - reportáž
 - využití výtvarné techniky

Pozor opět na zaměří skupiny, chceme je motivovat ne znechutit!

6.5 Vysvětlete jaké povahové vlastnosti má člověk, který je...

- místo písemné realizace je vhodný i popis nebo pantomima
- modifikací je „hádání“ úkolů
- nedoporučuji cvičení typu:

Který učitel je podle vás urážlivý, zdrženlivý, nebo o kterém spolužákovi se dá říci, že je altruistický a proč?

6.6 Uved'te 5 rozdílů mezi smíchem a pláčem

- realizace dle zaměření studentů
- roviny:
 - vnější prožitky
 - fyzický projev
 - emoce
 - vnitřní prožitky

6.7 Naučte se bezchybně a co nejrychleji opakovat jazykolam

- precizní naučení
- bez odpuštění některé části
- pečlivé a důsledné plnění úkolu
- další jazykolamy
- opakování
- rychlost

Nenutíme studenty s řečovou vadou, jinak se úkolu účastní všichni!

6.8 Popište svými slovy, jak se projevuje odvaha

- dostatečný časový prostor
- vyzdvižení studentů, které budou prezentovat „méně typické“
odvážné činy

Pozor na věk studentů a zvolené téma

6.9 Vysvětlete, jak vzniká přátelství

- příklady z praktického soužití v kolektivech
- příklady přátelství s větším věkovým rozdílem nebo se zvířetem
- konzultace s vyučujícími z oboru
 - psychologie
 - sociologie
 - základy společenských věd
 - třídním učitelem

6.10 Ze slov poskládejte známá přísloví a vysvětlete svými slovy, co znamenají

- rozšíření o jinou kreativní a logickou verzi přísloví
- př.
 - „Kdo jinému jámu kopá ... ten se zpotí.“
 - „Kdo se směje naposledy ... ten nebrečí.“

6.11 Chcete více rozumět druhým lidem – uvědomte si jejich vlastnosti

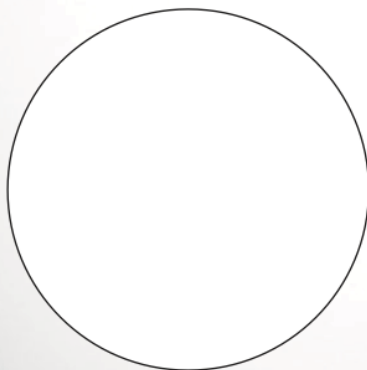
- příprava s relevantní literaturou a elektronickými zdroji
- doplnění písemného projevu o dovedností cvičení
 - př. Přirovnání studenta ke zvířeti a proč zrovna zvolené zvíře?

PREZENTACE A PRÁCE S INFORMACEMI RÉTORICKÁ CVIČENÍ

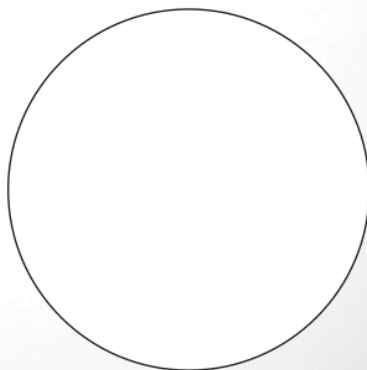
- **Jak se k vám budou chovat lidé, na které se usmíváte?**
Lidé jsou jako zrcadlo. Mračte se na ně a budou se na vás také mračit.
Usmívejte se a úsměv s dobrou náladou vám okamžitě vrátí. Vyzkoušejte si to.
- **Získá více přátel člověk, který se snaží, aby se o něho druzí zajímali, nebo člověk, který se zajímá o druhé?**
Za dva měsíce, kdy s budete upřímně zajímat o druhé, získáte více přátel, než když jste se dva roky snažili, aby se druzí zajímali o vás.
- **Jaké argumenty uvádět jako první, když chcete někoho přesvědčit?**
Argumenty, o kterých předpokládáte, že s nimi budou druzí souhlasit, uvádějte jako první.
Nad spornými body se budou druzí spíše ochotni zamyslet.
- **Proč bychom se měli vždy snažit získat oponentovy sympatie?**
Vždy je mnohem snazší přesvědčit člověka, který k vám cítí sympatie, než člověka, který vás v oblíbě nemá. Proto je důležité soustředit se i na to, nejen na logické argumenty.
- **Nahráli jste si už svůj hlas? Všimli jste si, jak na vás působí?**
Nahrajte si svůj hlas pomocí mobilního telefonu, možná budete překvapeni.
Všímejte si, zda je vám rozumět každá hláška.

Víte, co vás motivuje a přináší vám radost – věnujte se tomu!

Namalujte si svůj koláč radosti a rozdělte ho na výseče podle oblastí, které vám přináší v životě radost např. koníčky, kamarádi.

Namalujte druhý koláč a rozdělte ho též na výseče podle toho, čemu se v životě věnujete a kolik času tím trávíte.

Oba koláče porovnejte – co z toho vyplývá?

CHCETE MLUVIT JAKO MODERÁTOR – TRÉNUJTE!

1. Odpovídejte rychle a výstižně alespoň třemi větami:

Jaký dárek vám udělal největší radost? Máte rádi zeleninu? Existují mimozemšťané? Jsou vaši rodiče přísní? Co jste dělali o víkendu? Co vás dokáže rozesmát? Hrajete počítačové hry? Báli jste se někdy?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. Pokuste se pomocí 3 sloves vystihnout pracovní náplň prodavačky, letušky, lékaře, učitelky

.....

.....

.....

.....

3. Uveďte 5 rozdílů mezi kolem a motocyklem.

.....

.....

.....

.....

.....

4. Ke každému slovu vymyslete co nejvíce rýmů:

KYTIČKA

KROUŽEK

MRAK

5. Vysvětlete, jaké povahové vlastnosti má člověk, který je:

altruistický

.....

výbojný

.....

nepřizpůsobivý

.....

zdrženlivý

.....

odmítavý

.....

urážlivý

.....

6. Uveďte 5 rozdílů mezi smíchem a pláčem

.....

.....

.....

.....

7. Naučte se bezchybně a co nejrychleji opakovat jazykolam:

Roli lorda Rolfa hrál Vladimír Leraus
Na klavír hrála Klára Králová

8. Popište svými slovy, jak se projevuje odvaha.

.....

.....

.....

.....

9. Vysvětlete, jak vzniká přátelství

.....

.....

.....

.....

10. Ze slov poskládejte známá přísloví a vysvětlete svými slovy, co znamenají:

Nepadá jablko od stromu daleko

Ten kdo dřív mele přijde dřív
Ženskou nemůže nastrčí kam tam čert

.....

.....

.....

.....

CHCETE VÍCE ROZUMĚT DRUHÝM LIDEM – UVĚDOMTE SI JEJICH VLASTNOSTI!

Cholerik:

Kladné vlastnosti:.....

.....

.....

Záporné vlastnosti:

.....

.....

Sangvinik:

Kladné vlastnosti:.....

.....

.....

Záporné vlastnosti:

.....

.....

Flegmatik:

Kladné vlastnosti:.....

.....

.....

Záporné vlastnosti:

.....

.....

Melancholik:

Kladné vlastnosti:.....

.....

.....

Záporné vlastnosti:

.....

.....

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

„Informace pro rozvoj demokratické společnosti“,
reg. č. CZ.02.3.68/0.0/0.0/16_032/0008181.

Zdroj

- Prezentace a práce s informací – Informace pro rozvoj demokratické společnosti – Michaela Caranová